

مرکزی

درس ۱

مساحت: ۲۹۱۲۷ کیلومتر، معادل کمتر از ۱/۸۲ درصد از کل مساحت کشور استان‌های همسایه: قزوین، البرز، تهران، قم، اصفهان، لرستان، همدان این استان در مسیر راه‌های اصلی غرب و جنوب کشور واقع شده است.

درس ۲

مناطق کوهستانی: ۱- کوه‌های مرکزی ۲- پیشکوه‌های زاگرس (شازند و خمین) مهم‌ترین کوه‌ها: راسوند (شازند) - سفیدخانی (جنوب اراک) - بلندترین قله (شهباز) سرزمین‌های هموار: دشت فراهان، شازند، ساوه، زرند، مسیله

درس ۳

www.sakoye10hom.blog.ir

عوامل موثر بر آب و هوای استان: ۱- ارتفاع و جهت آن ۲- توده‌های هوا (مهم‌ترین توده‌ها: مرطوب غربی - سودانی - سرد قطبی)

انواع آب و هوای استان: ۱- فراخشک معتدل ۲- فراخشک و نیمه سرد ۳- خشک سرد ۴- نیمه خشک سرد ۵- نیمه مرطوب سرد

فعالیت ۴-۱

۱- بیشترین روزهای یخبندان مربوط به چه مناطقی از استان است؟ جنوب و جنوب غربی، اراک و خمین

فعالیت ۵-۱

۱- با توجه به نقشه هم بارش: بیشترین و کمترین بارندگی در کدام مناطق استان است؟ بیشترین بارش شازند و هندود، کمترین بارش: زرند و دلیجان

مهم ترین جنگل های دست گانشت، ۱- دامنه دلیمان ۲- نهد کمر تفرش ۳- زرنديه ۴- حاشیه جاده اراک و ...
 ذخیره گاه های جنگلی: ۱- جنگل بنه در روستای فرک تفرش ۲- بلوط در روستای سرسختی شازند ۳- سماق در روستای خلیج
 مالمیر شازند ۴- خونبار در شهرستان ساوه
 مهم ترین عوامل تخریب مراتع استان: ۱- تبدیل مراتع به دیمزار ۲- چرای دام مازاد بر ظرفیت ۳- چرای زودرس و خارج از موعد
 مقرر ۴- تعدد جمعیت بهره بردار
 راههای حفاظت از مراتع: ۱- فرهنگ سازی ۲- افزایش مشارکت مردم ۳- برخورد قانونی با عوامل مخرب
 حوضه های آبریز استان: ۱- قره چای ۲- قمرود ۳- کویر میقان ۴- سرشاخه های دز ۵- رودخانه سرود

۱۶

فعالیت

به نظر شما برای حفاظت از جنگل های طبیعی استان چه اقداماتی باید انجام داد؟ اجرای طرح های آموزشی برای جلوگیری از قطع بی رویه درختان (فرهنگ سازی) جلوگیری از تغییر کاربری جنگل ها و تبدیل آن به زمین کشاورزی و مرتع، حفظ جنگل ها به عنوان مناطق حفاظت شده

۲۷

www.sakoye10hom.blog.ir

فعالیت ۹-۱

۲- جدول زیر را کامل کنید.

میانگین بارندگی جهان	میانگین بارندگی ایران	میانگین بارندگی استان
۸۶۰ میلی متر	۲۵ میلی متر سالانه	۲۶۰ میلی متر

مهم ترین اقدامات کویرزدایی: بوته کاری، بذرکاری، بذرپاشی، ایجاد بادشکن، قرق و حفاظت خاک
 مهم ترین کویر استان: میقان (شامل دو بخش تالاب و کویر)
 گیاه قره داغ - مشهور به قهرمان کویر است.
 از نظر زلزله خیزی، استان به سه بخش تقسیم می شود: ۱- کم خطر (اراک، خمین و ...) ۲- متوسط (آشیتان، دلیمان و ...) ۳- پرخطر (تفرش، زرنديه و ...)
 مقابله با سیل: ۱- عدم ساخت و ساز در حریم رودخانه ۲- پاک سازی مسیر سیل ۳- تعریض رودها و ...
 منابع آلوده کننده آب و خاک: فاضلاب های صنعتی، خانگی، روستایی و سموم کشاورزی

۳۱

فعالیت ۱۱-۱

۱- دو مورد به راهکارهای مقابله با زلزله اضافه کنید. ۱- شناسایی مکان های زلزله خیز و جلوگیری از ساخت و ساز در مناطق زلزله خیز ۲- ایمنی سازی دکوراسیون داخلی ۳- آموزش لازم به اعضای خانواده
 ۲- چه مناطقی از استان از نظر زلزله دارای خطر نسبی بالایی هستند؟ محدوده هایی در شمال استان از جمله پیرامون گسل تفرش، گسل ایندس (شهرستان زرنديه، ساوه و تفرش)

۳۶

فعالیت ۱۳-۱

۱- آیا می دانید آب آلوده چه پیامدهایی به دنبال دارد؟ آب آلوده باعث مرگ و میر آبزیان شده و از بدن آبزیان به بدن انسان و دیگر موجودات منتقل می شود، باعث رشد بیش از حد باکتری ها شده و ماهی ها دچار کمبود اکسیژن می شوند، آلودگی سریع پخش می شود و جمع آوری آن پرهزینه است، از دیگر پیامدهای آن، از بین رفتن پوشش گیاهی است.
 ۲- به نظر شما برای جلوگیری از آلودگی آب ها چه کارهایی باید انجام داد؟ جلوگیری از ورود سیستم فاضلاب های صنعتی به داخل آب، احداث سیستم فاضلاب شهری، کاهش مصرف کود شیمیایی و سموم دفع آفات، استفاده از روش های بیولوژیکی برای از بین بردن آفات، جلوگیری از آلودگی منابع آب های زیرزمینی و سطحی، عایق بندی تانکرهای نفت

- ۲- علل آلودگی خاک در استان را بنویسید. فاضلاب‌های صنعتی و خانگی، فاضلاب‌های روستایی، سموم کشاورزی، آلودگی‌های نفتی، وسایل نقلیهٔ دودزا، معادن فعال، زباله‌های بیمارستانی
- ۴- با توجه به مسائل زیست محیطی استان چه راهکارهایی برای توسعه پایدار استان پیشنهاد می‌کنید؟
- ۱- کاهش مصرف سوخت‌های فسیلی، ۲- توسعه کشاورزی مکانیزه و مدرن ۳- احداث سیستم فاضلاب شهری و روستایی
- ۴- کاهش مصرف کود شیمیایی و سموم دفع آفات ۵- آموزش همگانی ۶- کنترل مصرف شوینده‌ها ۷- ایجاد فضای سبز

درس ۷

شهرستان خمین، بیلاق ایل ذلکی - شهرستان ساوه قشلاق طایفه کله کوهی
 علل کاهش جمعیت روستایی: ۱- مهاجرت به شهر ۲- تبدیل بعضی روستاها به شهر
 دلایل لزوم توجه به جمعیت روستایی: ۱- ایجاد فرصت شغلی در روستا ۲- جلوگیری از مهاجرت به شهرها

به نظر شما تبدیل نقاط روستایی به شهری چه محاسن و چه معایبی دارد؟
 محاسن: باعث توسعه امکانات بهداشتی و آموزشی روستا می‌شود، آگاهی روستاییان بالا رفته و از آلودگی خاک و آب جلوگیری می‌شود.
 معایب: باعث تراکم جمعیت شهری، کمبود مسکن و گرانی آن، مشکل اشتغال، کمبود امکانات بهداشتی، از بین رفتن تولیدات کشاورزی و ایجاد حاشیه نشینی می‌شود.

www.sakoye10hom.blog.ir

درس ۸

۱- تولد بیشتر پسر ۲- اختلاف نرخ مرگ و میر (در جنس) اختلاف جنس در مهاجرت
 دلایل مغایرت جنسی در استان:
 ۱- جست‌وجوی کار ۲- تحصیل ۳- خدمت و وظیفه ۴- انتقال شغلی
 دلایل مهاجرت:
 آثار مهاجرت به شهر: ۱- حاشیه نشینی ۲- رواج مشاغل کاذب ۳- ترافیک و آلودگی ۴- کمبود خدمات عمومی ۵- تراکم زیاد و ...

شکل ۱۱-۲ پیامدهای منفی مهاجرت را بیان می‌کند. آیا شما می‌توانید پیامدهای مثبت مهاجرت برای مهاجران را ذکر کنید؟
 پیامد مثبت: بالا رفتن سطح آگاهی مهاجران، دسترسی به امکانات رفاهی، بهداشتی درمانی و تحصیلی، توسعه اقتصاد خانواده.

درس ۹

فارسی، در برخی جاها دری، ترکی، تاتی، دلیجان: گویش «راچی» یا «رایجی»
 گویش:
 فرش ساروق، جیریا، گلیم ساوه، مشهور جهان است، مسگری، سفالگری
 صنایع دستی استان:

درس ۱۱

قائم مقام فرهنگی ۲- امیرکبیر ۳- امام خمینی
 بزرگان و مشاهیر: ۱-

درس ۱۲

۱- چشمه آبگرم محلات ۲- چشمه آب معدنی گراو ۳- چشمه عباس آباد ۴- کویر میقان ۵- دریاچه سد پانزده خرداد، ۶- دریاچه سد الغدیر، ۷- غار نخجیر، ۸- منطقه حفاظت شده هفتاد قله
 مهم‌ترین حاذبه‌های طبیعی:
 مجموعهٔ زیارتی هفتاد و دوتن ساروق ۲- سنگ نگاره‌های تیمره ۳- آثار تاریخی خورده ۴- شهر زیرزمینی ذلک ۵- بازار تراق ۶- بازار اراک ۷- حمام چهار فصل ۸- کاروانسرای دو آهک ۹- روستای تاریخی وفس
 حاذبه‌های فرهنگی:
 صنایع دستی:
 فرش بافی - قلم زنی، گیوه سنجان، جاجیم، آیینه کاری، سوزن دوزی و ...
 راه‌های رونق گردشگری: ۱- تدوین طرح جامع گردشگری ۲- توسعه زیر ساخت‌ها ۳- توسعه مراکز اقامتی ۴- تشویق و حمایت بخشی خصوصی ۵- معرفی مراکز گردشگری، ۶- توسعه صنایع دستی

درس ۱۳

۱- کمبود خدمات ۲- محدودیت منابع آب ۳- پایین بودن سطح فناوری ۴- پایین بودن بهره‌وری عوامل تولید، مشکلات صنایع استان:
 علل و گسترش صنایع جدید ۲- تقویت و ارتقای سطح خدمات ۳- حفظ توازن و تعادل محیط
 تدابیر برای کاهش مشکلات:
 زیست ۴- زمینه سازی برای جذب سرمایه گذاری خارجی و داخلی

فعالیت ۵-۶

۲- ایجاد واحدهای صنعتی چه اثری در توسعه منطقه دارند؟ ایجاد اشتغال، افزایش درآمد ساکنان منطقه، جذب سرمایه گذاری، توسعه راه‌ها و ارتقای آموزش و بهداشت.

درس ۱۴

۱- برخورداری از سازمان فضایی متعادل ۲- بهره‌مند از اقتصادی پویا ۳- دارای روستاهای آباد ۴- دارای کشاورزی مکانیزه
۵- دارای جایگاه برتر صنعتی در سطح ملی - دارای شهرهای با هویت ۷- برخورداری از تعمیق دینی و ...

www.sakoye10hom.blog.ir

فعالیت ۶-۴

به نظر شما چه نوع صناعی در استان قابلیت ایجاد دارند؟ چرا؟ حفاری و اکتشاف، پتروشیمی، سیمان و مصالح ساختمانی، صنایع تبدیلی محصولات کشاورزی، پرورش ماهی، ذخایر معدنی، سنگ آهن، سنگ آهک و موقعیت ممتاز حمل و نقل و شبکه ارتباطی.